

Adfærdens værktøjskasse

James Fritzler
James.Fritzler@live.com

Susan G. Friedman, Ph. D.
www.behaviorworks.org

At lære din elev en ny adfærd er ikke raketvidenskab: Det er adfærdsvidenskab! Alle kan blive succesfulde trænere, når de ved, hvordan adfærd virker. Følg trinene og nedenstående skema for at forbedre dine undervisningsresultater.

Del 1: Find værktøjet frem

Brug følgende trin til at definere den adfærd eleven VIL GØRE; arranger miljøet, så det er lettere at udføre den rigtige adfærd; og identificer kortsigtede og langsigtede forstærkere for at indlære og vedligeholde den nye adfærd.



1. Definer den adfærd du ønsker eleven skal gøre; dette er målet for adfærden:

- × Hvordan ser adfærden ud?
- × Kan du beskrive adfærden uden at sige, hvad den ikke er? Uden at sige "Hold op med at X" eller "Stop det [verbum]i"?
- × Kan du beskrive adfærden uden at bruge et "mærkat"? (se liste 1)



2. Inddel måladfærden i mindre trin, som shapes:

- × Split adfærden op i mindre trin, så den bliver lettere at lære.



3. Skab et støttende miljø før selve adfærden opstår:

- × Hvad i miljøet har før forhindret adfærden i at opstå?
- × Hvad kan du ændre i omgivelserne, så det er lettere at udføre adfærden?
- × Hvilket signal vil få eleven til at udføre adfærden?
- × Hvilke handlinger vil hjælpe til at nå måladfærden, f.eks. modellering, verbale instruktioner eller fysisk hjælp?



4. Identificer de langvarige forstærkere, f.eks. de naturligt forekomne fordele af adfærden for eleven:

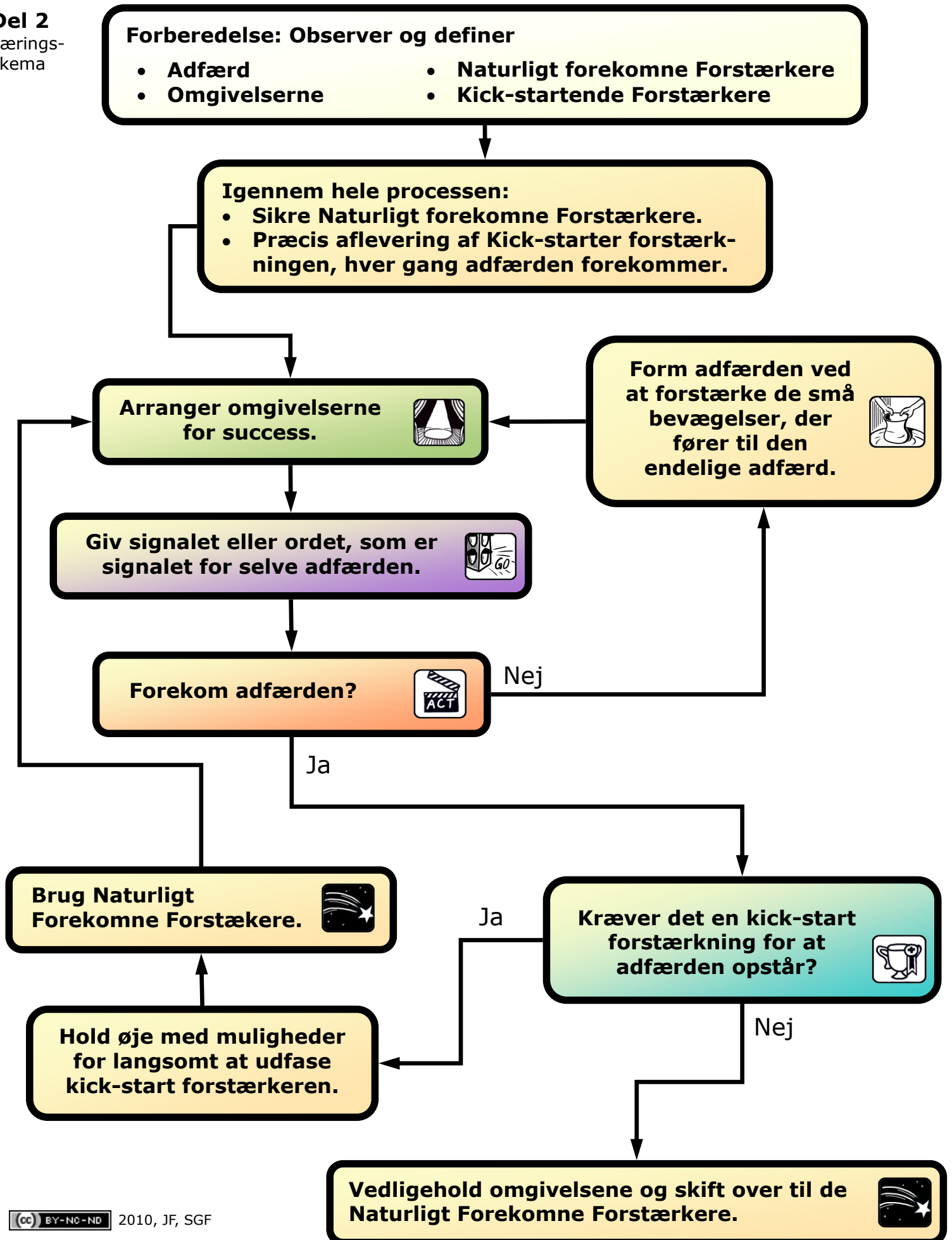
- × Hvad er det naturlige resultat af denne adfærd?
- × Er det umagen værd for eleven at opretholde adfærden over længere tid?
- × Overvej forskellige typer af forstærkere: berøring, socialt samvær, aktiviteter, sensoriske stimuli eller at undgå aversive situationer.



5. Identificer kort-sigtede "kick-startende" forstærkere for at indlære adfærden:

- × Hvilke ekstraordinære forstærkere kan til at begynde med motivere eleven til at udføre adfærden?
- × Er disse forstærkere specifikke og tilpasset denne elev?
- × Kan disse forstærkere udfases, når adfærden mestres, så kun naturligt forekomne forstærkninger vedligeholder adfærden?
- × For eksempel: ros, godbidder, kæl, legetøj osv.

Del 2
Lærings-
skema



Liste 1. Almindeligt anvendte mærkater, som ikke beskriver adfærd

Ingen af de følgende ord beskriver adfærd på en funktionel måde.

Kontroller med denne liste, når du skal beskrive en adfærd, om du er kommet til at bruge et mærket. Beskriv adfærden i termer som "hvordan ser adfærden ud?"

aggression
aggressiv
afslå
afvise
argumenterende
aldrig
alvorlig
angre
angst
anmassende
arrogant
barnlig
beskeden
betuttet
bitter
blander sig
bærer nag
dikterende
diktator
distraheret
dominerer
dominerende
dronning
dømmer
emotionel
energisk
ensom
falsk
farlig
fej
fjante
fjollet
forkert
forsætlig
fortvivlet
forventer
forventninger
forvirret
frygtelig
frygtsom
følelser
følelsesmæssigt
generet
glad
grov
hader
harmes
hensigt
hoven
hyper
hyperaktiv

illoyal
imødekommen
infantil
intentioner
irritabel
irritende
irriteret
jaloux
kaotisk
ked af
konge
kontant
kontrollerende
klyngende
krænket
larmende
loyal
lusket
lydig
lykkelig
mareridt
micro ledelse
mismodig
mobber
modbydelig
modstræbende
mærkelig
nag
naiv
nedstemt
nedsættende
neurotisk
normal
nøjeregnede
nægter
nærtagende
ond
opfarende
ordentlig
overbærende
pernitten
psykotisk
prins
prinsesse
prætentiøs
reagerer
respektløs
rodet
sej
sjovt
sjuske

sjusket
skør
smålig
snagende
snu
spørgende
stolt
stresset
stædig
svag
territorial
tester
tigger
trist
tvivlende
tyranisk
tålmodig
tæmme
uanstændig
ubarmhertig
ubehagelig
ubegrænset
udmyg
uenig
ufokuseret
ufølsom
uhøflig
ukontrollabel
ulydig
ulykkelig
underdanig
underlig
undertrykket
unormal
uordentlig
uorganiseret
upålidelig
urealistisk
uregerlig
urimelig
utrolig
utålmodig
uvenlig
uvillig
uvirkelig
vag
vanskelig
venlig
vred
vedholdende
vild